

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

ФАКУЛЬТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ
КАФЕДРА ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
АВАРІЙНО-РЯТУВАЛЬНИХ РОБІТ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ОСНОВИ ТАКТИКИ ДІЙ ПІД ЧАС ЛІКВІДАЦІЇ НАСЛІДКІВ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ»

(назва навчальної дисципліни)

циклу професійної (вибіркової) підготовки

(обов'язкова загальна або обов'язкова професійна або вибіркова)

за освітньою освітньо-професійною програмою «Цивільний захист»

(назва освітньої програми)

підготовки за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти

(найменування освітнього ступеня)

у галузі знань 26 «Цивільна безпека»

(код та найменування галузі знань)

за спеціальністю 263 «Цивільна безпека»

(код та найменування спеціальності)

Рекомендовано кафедрою організації
та технічного забезпечення аварійно-
рятувальних робіт на 2024- 2025
навчальний рік.

Протокол від «19» серпня 2024 року
№ 1.

Силабус розроблений відповідно до Робочої програми навчальної дисципліни «Основи тактики дій під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій»

2024 рік

Загальна інформація про дисципліну

Знання отримані під час вивчення навчальної дисципліни направлені на формування у здобувачів вищої освіти (далі – здобувачів) необхідного рівня знань та умінь з питань проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт.

Даний курс передбачає теоретичне і практичне оволодіння необхідними способами та технологіями проведення пошуково-рятувальних робіт, набуття навичок щодо визначення необхідних засобів для забезпечення їх проведення, дотримання правил безпеки праці під час проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт.

Інформація про науково-педагогічного(них) працівника(ів)

Загальна інформація	Коломієць Валерій Станіславович, викладач кафедри організації та технічного забезпечення аварійно-рятувальних робіт факультету цивільного захисту
Контактна інформація	м. Черкаси, вул. Онопрієнка, 8, кабінет 5К. Робочий номер телефону – (067)3178400
E-mail	kolomiiets@nuczu.edu.ua
Наукові інтереси*	- дослідження форм і способів взаємодії аварійно-рятувальних формувань з іншими силами ЦЗ під час ліквідації наслідків НС; - дослідження прийомів і способів ведення оперативних дій підрозділами цивільного захисту в різних умовах
Професійні здібності*	- професійні знання і значний досвід роботи в органах управління і пожежно-рятувальних підрозділах; - курс професійно-технічної підготовки за робітничою спеціальністю «Пожежний-рятувальник»;
Наукова діяльність за освітнім компонентом	1. Коломієць В. С. Організація гасіння пожеж у сільських населених пунктах та природних екосистемах в умовах бойових дій. Об'єднання теорії та практики – запорука підвищення готовності оперативно-рятувальних підрозділів до виконання дій за призначенням. Матеріали круглого столу. – Харків: Національний університет цивільного захисту України, 27 жовтня 2023. – 178 с. с.65-66 2. Коломієць В.С. Проведення аварійно-рятувальних робіт в завалах зруйнованих будівель та споруд. Problems of Emergency Situations: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. Харків : Національний університет цивільного

	<p>захисту України, 2023. 464 с. С. 244-245.</p> <p>3. Коломієць В.С., Даценко Р.С., Лисенко К.В. Особливості ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій (небезпечних подій), пов'язаних із дорожньо-транспортними пригодами з автомобілями з електричною (гібридною електричною) системою приводу. Запобігання виникненню надзвичайних ситуацій, реагування та ліквідація їх наслідків. Матеріали круглого столу (вебінару). – Харків: Національний університет цивільного захисту України, 29 лютого 2024. – 239 с. С. 93-94</p> <p>4. Коломієць В.С. Особливості організації гасіння пожеж у природних екосистемах в умовах бойових дій на прифронтових територіях Збірник тез доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції (Україна, м. Харків, 30 травня 2024 року). – Х.: Національна академія Національної гвардії України, 2024. – 129 с. С. 32-33</p> <p>5. Коломієць В.С. Можливості застосування безпілотних літальних апаратів в рамках діяльності Державної служби України з надзвичайних ситуацій Збірник матеріалів IV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції з нагоди відзначення Дня науки-2024 в Україні «Актуальність та особливості наукових досліджень в умовах воєнного стану» (м. Київ, 22 травня 2024 року). Київ: ДНДІ МВС України, 2024. 481 с. С. 304-306</p>
--	--

Заняття з навчальної дисципліни проводяться згідно затвердженого розкладу. Електронний варіант розкладу розміщується на сайті Університету (<http://rozklad.nuczu.edu.ua/timeTable/group>).

Консультації з навчальної дисципліни проводяться протягом семестру щочетверга з 16.00 до 17.00 в кабінеті 5К (вул. Онопрієнка, 8). В разі додаткової потреби здобувача в консультації час погоджується з викладачем.

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти необхідного рівня знань та умінь стосовно тактики дій під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма здобуття освіти
	очна (денна)
Статус дисципліни (обов'язкова загальна або обов'язкова професійна або вибіркова)	професійна обов'язкова

Рік підготовки	4
Семестр	8
Обсяг дисципліни:	
- в кредитах ЄКТС	3
- кількість модулів	1
- загальна кількість годин	90
Розподіл часу за навчальним планом:	
- лекції (годин)	20
- практичні заняття (годин)	24
- семінарські заняття (годин)	-
- лабораторні заняття (годин)	-
- курсовий проект (робота) (годин)	-
- інші види занять (годин)	-
- самостійна робота (годин)	50
- індивідуальні завдання (науково-дослідне) (годин)	10
- підсумковий контроль (диференційний залік, екзамен)	екзамен

Передумовами для вивчення дисципліни є раніше здобуті результати навчання за ОК «Підготовка з надання домедичної допомоги», «Стійкість будівель і споруд в умовах надзвичайних ситуацій», «Інженерний захист населення та територій», «Рятувальна та загальна фізична підготовка», «Ліквідація наслідків надзвичайних ситуацій та гасіння пожеж».

Результати навчання та компетентності з дисципліни

Відповідно до освітньої програми «Цивільний захист», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити:

- досягнення здобувачами вищої освіти таких результатів навчання

Дисциплінарні результати навчання	ДРН
– демонструвати вміння із застосування необхідних способів і технологій проведення пошуково-рятувальних робіт	ДРН-1

- формування у здобувачів вищої освіти наступних компетентностей:

Очікувані компетентності з дисципліни	КД
– здатність обирати раціональний спосіб дій під час проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт	КД -1

Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Основні технології проведення пошуково-рятувальних робіт в різних умовах.

Тема 1. Рятування на воді.

Сутність рятувальної діяльності на воді. Способи надання допомоги потопуючому. Техніка порятунку на воді. Порядок переміщення постраждалого та транспортувальні захвати.

Індивідуальні засоби порятунку та само порятунку. Призначення, характеристики, вимоги до рятувального кола, жилетів (нагрудників), гідро- та термогідрокостюмів (комбінезонів). Характеристика та використання плавзасобів різного призначення. Вимоги до рятувального човна.

Порядок проведення рятувальних робіт на воді. Дії рятувальних пар при застосуванні рятувального спорядження у різних умовах.

Головні правила безпеки при наданні індивідуальної допомоги потопуючому на воді. Серцево-легенева реанімація.

Порядок надання допомоги в зимових умовах. Прийоми пересування рятувальника по льоду. Запобігання переохолодженню. Умови само порятунку у випадку провалення під лід.

Тема 2. Технології пошуку та рятування постраждалих при аваріях на автомобільному транспорті.

Правила деблокування постраждалих при ДТП. Технологія проведення деблокування. Технологія деблокування постраждалих із салону транспортного засобу. Деблокування постраждалих з-під транспортного засобу.

Пошуково-рятувальні роботи при вантажних перевезеннях. Урахування маркування небезпечних вантажів під час вибору способу локалізації та ліквідації вражаючих факторів НС.

Тема 3. Технології пошуку та рятування постраждалих при аваріях на авіаційному транспорті.

Першочергові заходи щодо рятування людей при аваріях на авіатранспорті. Технологія розкриття фюзеляжу літака для забезпечення евакуації людей. Порядок рятування пасажирів, що знаходяться в несвідомому стані або мають важкі тілесні ушкодження.

Тема 4. Технології пошуку та рятування постраждалих при аваріях на залізничному транспорті.

Першочергові заходи щодо рятування людей при аваріях на залізничному транспорті. Надання допомоги постраждалим, що знаходиться у вагоні. Способи проникнення рятувальників у вагон. Технологія розкриття купейних дверей та інших конструкцій вагона.

Особливості проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт при ліквідації надзвичайних ситуацій унаслідок аварії у метрополітені.

Тема 5. Особливості дій підрозділів ЦЗ під час ліквідації наслідків НС при перевезенні небезпечних вантажів.

Нормативно-правове регулювання перевезення небезпечних вантажів. Маркування небезпечних вантажів. Ліквідація наслідків ДТП з небезпечними

вантажами. Порядок ліквідації наслідків аварій з небезпечними вантажами під час перевезення їх залізничним транспортом.

Тема 6. Технології пошуку та рятування постраждалих в завалах.

Способи пошуку постраждалих. Пошук заваленого укриття.

Способи та технології розбирання завалу для надання допомоги постраждалим. Технологія деблокування постраждалих. Методика надання допомоги постраждалим при синдромі тривалого здавлювання.

Основні технологічні операції та послідовність їх виконання при деблокуванні постраждалих із завалу способом розбирання завалу зверху. Основні технологічні операції по деблокуванню постраждалих способом улаштування лазу у завалі.

Способи та технології укріплення або руйнування нестійких конструкцій, які являють собою потенційну небезпеку через можливе раптове обвалення.

Роботи з рятування людей, що знаходяться в частково зруйнованих наземних спорудах, на висоті.

Тема 7. Особливості дій підрозділів ОРС ЦЗ під час проведення АРІНР у замкнутих просторах.

Особливості проведення АРІНР у замкнутих просторах. Порядок роботи зі спуском у колодязь, у колекторі. Дії керівника підрозділу щодо організації робіт.

Тема 8. Способи і прийоми проведення пошуково-рятувальних робіт в зоні хімічного забруднення.

Способи і прийоми ведення загальної та хімічної розвідки. Способи пошуку постраждалих в зоні хімічного забруднення.

Основні способи локалізації зони хімічного забруднення та ліквідації джерела забруднення. Способи дегазації. Заходи безпеки та порядок вибору засобів захисту під час проведення аварійно-рятувальних робіт в зоні хімічного забруднення.

Вибір методу демеркуризації залежно від ступеня ртутного забруднення та властивостей поверхні. Порядок проведення демеркуризації. Засоби індивідуального захисту та вимоги безпеки.

Тема 9. Тактика дій підрозділів ЦЗ під час проведення аварійно-рятувальних робіт в умовах радіаційного забруднення та біологічного зараження.

Сили реагування на НС на радіаційно-небезпечних об'єктах. Підготовка підрозділів для роботи в умовах підвищеної радіації. Способи захисту від радіації. Основні етапи проведення аварійно-рятувальних робіт у зоні радіаційного забруднення. Особливості дій в зоні біологічного зараження.

Тема 10. Визначення режимів робіт особового складу підрозділів ЦЗ у зонах хімічного та радіоактивного забруднення.

Рекомендації до режимів робіт і відпочинку особового складу підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту ДСНС України під час виконання робіт у засобах індивідуального захисту (ЗІЗ).

Порядок вибору та використання захисного одягу (ЗО) і ЗІЗ. Медичне забезпечення робіт у ЗО і ЗІЗ.

Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять:

Назви модулів і тем	Очна (денна) форма					
	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		лекції	практичні (семінарські) заняття	лабораторні заняття (інші види занять)	самостійна робота	модульна контрольна робота
8- й семестр						
Модуль 1. Основні технології проведення пошуково-рятувальних робіт в різних умовах						
Тема 1. Рятування на воді.	14	2	6	-	6	-
Тема 2. Технології пошуку та рятування постраждалих при аваріях на автомобільному транспорті.	16	2	6	-	8	-
Тема 3. Технології пошуку та рятування постраждалих при аваріях на авіаційному транспорті.	6	2	-	-	4	-
Тема 4. Технології пошуку та рятування постраждалих при аваріях на залізничному транспорті.	6	2	-	-	4	-
Тема 5. Особливості дій підрозділів ЦЗ під час ліквідації наслідків НС при перевезенні небезпечних вантажів.	6	2			4	
Тема 6. Технології пошуку та рятування постраждалих в завалах.	6	2	-	-	4	-
Тема 7. Особливості дій підрозділів ОРС ЦЗ під час проведення АРІНР у замкнутих просторах.	10	2	4	-	4	-
Тема 8. Способи і	12	2	6	-	4	-

прийоми проведення пошуково-рятувальних робіт в зоні хімічного забруднення.						
Тема 9. Тактика дій підрозділів ЦЗ під час проведення аварійно-рятувальних робіт в умовах радіаційного забруднення та біологічного зараження.	6	2	-	-	4	-
Тема 10. Визначення режимів робіт особового складу підрозділів ЦЗ у зонах хімічного та радіоактивного забруднення.	8	2	-	-	4	2
Разом	120	20	24	0	46	2

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1 Відпрацювання дій при порятунку постраждалого на воді в зимових умовах	6
2.	Тема 2. Деблокування постраждалих при ДТП	6
3.	Тема 7. Робота в замкнутому просторі	4
4.	Тема 8. Локалізація зони хімічного забруднення та ліквідація джерела забруднення	6
5.	Тема 10. Модульна контрольна робота	2
	Разом	24

Орієнтовна тематика індивідуальних завдань:

1. Сучасні засоби порятунку на воді.
2. Способи локалізації та ліквідації вражаючих факторів НС при вантажних перевезеннях.
3. Першочергові заходи щодо рятування людей при аваріях на авіатранспорті.
4. Особливості проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт при ліквідації надзвичайних ситуацій унаслідок аварії у метрополітені.
5. Роботи з рятування людей, що знаходяться на висоті в частково зруйнованих наземних спорудах.
6. Огляд сучасних технічних засобів для проведення АРІНР у замкнутих просторах.
7. Аналіз існуючих способів локалізації зони хімічного забруднення та ліквідації джерела забруднення.
8. Заходи санітарно-пропускного режиму під час ліквідації наслідків радіаційних і хімічних аварій.

9. Порядок визначення режиму робіт і відпочинку особового складу підрозділів аварійно-рятувальних формувань під час проведення АРІНР.

10. Порядок дій керівника органу управління (підрозділу) ОРС ЦЗ під час організації і проведення АРІНР.

Оцінювання освітніх досягнень здобувачів вищої освіти

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: стандартизовані тести; виконання розрахункових робіт; реферати; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; презентації та виступи на наукових заходах; завдання на навчальному полігоні.

Критерії оцінювання

Форми поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль проводиться у формі фронтального та індивідуального опитування, виконання письмових завдань, практичних вправ, контрольної роботи (тестування) тощо.

Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену.

Розподіл та накопичення балів, які отримують здобувачі, за видами навчальних занять та контрольними заходами з дисципліни

Види навчальних занять	Кількість навчальних занять	Максимальний бал за вид навчального заняття	Сумарна максимальна кількість балів за видами навчальних занять
I. Поточний контроль			
Модуль 1	лекції	10	0
	семінарські заняття	-	-
	практичні заняття	11	5
	за результатами виконання контрольних (модульних) робіт (модульний контроль)	1	15
Разом за поточний контроль			100
II. Індивідуальні завдання (науково-дослідне)			10
III. Підсумковий контроль (екзамен)			30
Разом за всі види навчальних занять та контрольні заходи			100

Поточний контроль.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів на заняттях (оцінюється в діапазоні від 0 до 5 балів):

5 балів – завдання виконане в повному обсязі, відповідь вірна, наведено аргументацію, використовуються професійні терміни, граматично і стилістично без помилок оформлений звітний матеріал;

4 бали – завдання виконане, але обґрунтування відповіді недостатнє, у звіті допущені незначні граматичні чи стилістичні помилки;

3 бали – завдання виконане частково, у звіті допущені незначні граматичні чи стилістичні помилки;

1-2 бали – завдання виконане частково, у звіті допущені значні граматичні чи стилістичні помилки;

0 балів – завдання не виконане.

Модульний контроль.

У процесі вивчення дисципліни здобувачі виконують контрольну роботу (тестування). Контрольна робота передбачає перевірку знань здобувачів, які вони отримали на протязі вивчення модулю, та умінь використовувати їх у подальшій практичній діяльності. Модульна контрольна робота проводиться шляхом письмового (тестового) опитування і містить теоретичні питання в обсязі тем, що вивчаються на протязі модулю. Відповідь оцінюється за результатами написання кожного питання окремо із розрахунку максимально допустимих балів за кожне питання. Загальна оцінка та кількість балів визначаються за методикою визначеною в методичних матеріалах для проведення контрольної роботи.

Остаточна оцінка за модуль складається з оцінки за контрольну роботу і підсумкової оцінки за семінарські і практичні заняття.

Індивідуальні завдання.

Критерії оцінювання індивідуальної самостійної роботи здобувачів (оцінюється в діапазоні від 0 до 10 балів):

10 балів – самостійна робота здобувачем виконана в повному обсязі;

9 балів – робота виконана в повному обсязі, але допущені незначні помилки;

8 балів – робота виконана майже на 90% від загального обсягу;

7 балів – обсяг виконаних завдань становить від 80% до 89% від загального обсягу;

6 балів – здобувач виконав лише від 70% до 79% від загального обсягу;

5 балів – обсяг виконаної роботи становить від 50% до 69% від загального обсягу;

4 бали – виконана частина роботи складає від 40% до 49% від загального обсягу;

3 бали – складає від 20% до 39% від загального обсягу;

2 бали – обсяг виконаних завдань складає від 10% до 19% від загального обсягу;

1 бал – в цілому обсяг виконаних завдань складає менше 10% від загального обсягу;

0 балів – завдання передбачене на індивідуальну самостійну роботу здобувачем не виконане.

Викладачем оцінюється понятійний рівень здобувача, логічність та послідовність під час відповіді, самостійність мислення, впевненість в правоті своїх суджень, вміння виділяти головне, вміння робити висновки, показувати перспективу розвитку ідеї або проблеми, відсоток унікальності та запозичення текстового документу, вміння публічно чи письмово представити звітний матеріал. Відповідні бали за індивідуальне завдання враховуються під час визначення загальної суми балів за види навчальної діяльності.

Підсумковий контроль.

Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену. Екзамен проводиться шляхом усного опитування і складається з теоретичної і практичної частин. Теоретична частина містить два питання в обсязі тем, що вивчаються на протязі семестру (по одному з кожного модулю). Практична частина містить прикладне завдання в обсязі тем, що вивчаються на протязі семестру.

Перелік теоретичних питань для підготовки до екзамену

1. Сутність рятувальної діяльності на воді.
2. Способи надання допомоги потопачому.
3. Техніка порятунку на воді.
4. Порядок переміщення постраждалого та транспортувальні захвати.
5. Індивідуальні засоби порятунку та само порятунку.
6. Призначення, характеристики, вимоги до рятувального кола, жилетів (нагрудників), гідро- та термогідрокостюмів (комбінезонів).
7. Характеристика та використання плавзасобів різного призначення. Вимоги до рятувального човна.
8. Порядок проведення рятувальних робіт на воді. Дії рятувальних пар при застосуванні рятувального спорядження у різних умовах.
9. Головні правила безпеки при наданні індивідуальної допомоги потопачому на воді. Серцево-легенева реанімація.
10. Порядок надання допомоги в зимових умовах.
11. Прийоми пересування рятувальника по льоду.
12. Запобігання переохолодженню.
13. Умови само порятунку у випадку провалення під лід.
14. Правила деблокування постраждалих при ДТП.
15. Технологія проведення деблокування.
16. Технологія деблокування постраждалих із салону транспортного засобу.
17. Деблокування постраждалих з-під транспортного засобу.
18. Пошуково-рятувальні роботи при вантажних перевезеннях.
19. Урахування маркування небезпечних вантажів під час вибору способу локалізації та ліквідації вражаючих факторів НС.

20. Першочергові заходи щодо рятування людей при аваріях на авіатранспорті.
21. Технологія розкриття фюзеляжу літака для забезпечення евакуації людей.
22. Порядок рятування пасажирів, що знаходяться в несвідомому стані або мають важкі тілесні ушкодження.
23. Першочергові заходи щодо рятування людей при аваріях на залізничному транспорті.
24. Надання допомоги постраждалим, що знаходиться у вагоні.
25. Способи проникнення рятувальників у вагон.
26. Технологія розкриття купейних дверей та інших конструкцій вагона.
27. Особливості проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт при ліквідації надзвичайних ситуацій унаслідок аварії у метрополітені.
28. Нормативно-правове регулювання перевезення небезпечних вантажів.
29. Маркування небезпечних вантажів.
30. Ліквідація наслідків ДТП з небезпечними вантажами.
31. Порядок ліквідації наслідків аварій з небезпечними вантажами під час перевезення їх залізничним транспортом.
32. Способи пошуку постраждалих. Пошук заваленого укриття.
33. Способи та технології розбирання завалу для надання допомоги постраждалим.
34. Технологія деблокування постраждалих.
35. Методика надання допомоги постраждалим при синдромі тривалого здавлювання.
36. Основні технологічні операції та послідовність їх виконання при деблокуванні постраждалих із завалу способом розбирання завалу зверху.
37. Основні технологічні операції по деблокуванню постраждалих способом улаштування лазу у завалі.
38. Способи та технології укріплення або руйнування нестійких конструкцій, які являють собою потенційну небезпеку через можливе раптове обвалення.
39. Роботи з рятування людей, що знаходяться в частково зруйнованих наземних спорудах, на висоті.
40. Особливості проведення АРІНР у замкнутих просторах.
41. Порядок роботи зі спуском у колодязь, у колекторі.
42. Дії керівника підрозділу щодо організації робіт.
43. Способи і прийоми ведення загальної та хімічної розвідки.
44. Способи пошуку постраждалих в зоні хімічного забруднення.
45. Основні способи локалізації зони хімічного забруднення та ліквідації джерела забруднення.
46. Способи дегазації.
47. Заходи безпеки та порядок вибору засобів захисту під час проведення аварійно-рятувальних робіт в зоні хімічного забруднення.
48. Вибір методу демеркуризації залежно від ступеня ртутного забруднення та властивостей поверхні. Порядок проведення демеркуризації. Засоби індивідуального захисту та вимоги безпеки.

49. Рекомендації до режимів робіт і відпочинку особового складу підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту ДСНС України під час виконання робіт у засобах індивідуального захисту (ЗІЗ).

50. Порядок вибору та використання захисного одягу (ЗО) і ЗІЗ. Медичне забезпечення робіт у ЗО і ЗІЗ.

Політика викладання навчальної дисципліни

1. Активна участь в обговоренні навчальних питань, попередня підготовка до семінарських та практичних занять за рекомендованою літературою, якісне і своєчасне виконання завдань.

2. Сумлінне виконання розкладу занять з навчальної дисципліни (здобувачі вищої освіти, які запізнилися на заняття, не допускаються на заняття, якщо розпочато розгляд прикладних навчальних питань).

3. З навчальною метою під час заняття мобільними пристроями дозволяється користуватися тільки з дозволу викладача.

4. Здобувач вищої освіти має право дізнатися про свою кількість накопичених балів у викладача навчальної дисципліни та вести власний облік цих балів.

5. При виконанні програми навчання до написання модульної контрольної роботи допускаються здобувачі, які мають позитивні оцінки не менше ніж за 70 % обов'язкових практичних завдань.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Література

1. Неклонський І.М. Застосування методів лінійного програмування при моделюванні аварійно-рятувальних робіт. Теорія і практика гасіння пожеж та ліквідації надзвичайних ситуацій: матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції. Черкаси: Черкаський інститут пожежної безпеки ім. героїв Чорнобиля Національного університету цивільного захисту України, 2019. С. 46–48.

2. Неклонський І.М. Математична модель оцінювання прогнозованих параметрів небезпечних впливів хімічних аварій під час аварійного прогнозування. Проблеми надзвичайних ситуацій. 2017. Вип. 26. С. 102–107.

3. Статут дій у надзвичайних ситуаціях органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту: Наказ МВС України від 26.04.2018 р. № 340. (бібліотека НУЦЗ України).

4. Методичні рекомендації щодо застосування кінологічних підрозділів ДСНС України під час проведення пошуково-рятувальних робіт: Наказ ДСНС України 17.09.2014 № 527. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0527388-14#Text>

5. Методичні рекомендації щодо порядку дій аварійно-рятувальних формувань ДСНС під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій (небезпечних подій), пов'язаних із дорожньо-транспортними пригодами

затверджені Наказом ДСНС України від 28.01.2020 року № 81. (електронна бібліотека НУЦЗ України).

6. Організація аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт. Конспект лекцій. Укладачі: В.А.Гузенко, О.І.Камардаш, І.М.Неклонський, В.О.Самарін. Х.: НУЦЗ України, 2010. (електронна бібліотека НУЦЗ України).

7. Організація аварійно-рятувальних робіт: курс лекцій / В.Г. Аветисян, І.М. Грицина, В.В. Тригуб, К.М. Остапов. Х: НУЦЗУ, 2017. (електронна бібліотека НУЦЗ України).

8. Ручний механізований аварійно-рятувальний інструмент: навчальний посібник / В.М. Гвоздь, О.С. Дубенець, В.А. Сербін, А.В. Клепча, А.О. Оліцький. Черкаси: УДСНС у Черкаській області, 2017. 142 с. URL: <https://www.calameo.com/books/003851380c3667568928c>

9. Правила безпеки праці в органах і підрозділах МНС України. Наказ МНС України 07.05.2007 р. № 312. (електронна бібліотека НУЦЗ України).

10. Рятувальні роботи при надзвичайних ситуаціях. Частина 1: Навчальний посібник / Аветисян В.Г., Сенчихін Ю.М., Тригуб В.В., Кулаков С.В., Куліш Ю.О., Александров В.Л., Адаменко М.І. К: Основа, 2006. – 360 с. (електронна бібліотека НУЦЗ України).

11. В.Г. Аветисян, Ю.О. Куліш. Організація аварійно-рятувальних робіт при дорожньо-транспортних аваріях. Практичний посібник. Харків.: АЦЗУ МНС України, 2004. 44 с. (електронна бібліотека НУЦЗ України).

12. Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій. Т. 9. Аварійно-рятувальні та інші невідкладні роботи. За загальною редакцією О.М. Євдіна. Київ, 2012. 476 с.

13. Kachur, T. Development of the effective information and analytical support of the OSH management system / O. Kruzhilko, V. Maystrenko, V. Kalinchuk, Y. Polukarov, L. Mitiuk, N. Bilotserkivska, L. Borysova, T. Kachur // Journal of Achievements in Materials and Manufacturing Engineering, 2020, 99(2), С. 72–84. (електронна бібліотека НУЦЗ України).

Інформаційні ресурси

1. <https://dsns.gov.ua>
2. <https://ns-plus.com.ua>
3. <https://www.weber-rescue.com>

Розробник(и):

Викладач кафедри організації та технічного забезпечення аварійно-рятувальних робіт факультету цивільного захисту

Валерій КОЛОМІЄЦЬ